

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/328/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5011897780
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2012:5011897780.4

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľov: 1/ X. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. - I. č. XXX, Q. R., 2/ O. F. Z., rod. Ľabuda, nar. XX. XX. XXXX, bytom H. - I. č. XXX, Q. R., obaja zastúpení splnomocneným zástupcom JUDr. Petrom Vevurkom, advokátom so sídlom S., ul. W. č. XXX/XX, proti odporcom: 1/ Ing. X. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom X., ul. C. č. X/XX, zastúpený splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Ivetou Ďurčaťovou, advokátkou so sídlom X., ul. Z. č. XX, 2/ KRAFT Foods Slovakia, a. s., so sídlom Bratislava, ul. Račianska č. 44, IČO: 31 320 180, zastúpený splnomocneným zástupcom JUDr. Martinom Fritsom, advokátom so sídlom M., ul. Q. č. X, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcov: Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Bratislava, Dostojevského rad č. 4, IČO: 00 151 700, o náhradu škody, o odvolaní navrhovateľky 2/ a odporcu 1/ proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 10C/87/1999-724 zo dňa 14. júna 2011, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zaviazal odporcov 1/ a 2/ k povinnosti spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľom 1/ a 2/ z titulu náhrady vecnej škody 549,38 eur istiny do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Odporcov 1/ a 2/ ďalej zaviazal k povinnosti spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľke 2/ z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 26.359,29 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd návrh navrhovateľky zamietol. Zároveň rozhodol, že o trovách konania rozhodne samostatným rozhodnutím do troch dní po právoplatnosti rozsudku v merite veci.

Konštatoval, že po vykonanom dokazovaní a doplnení dokazovania v zmysle intencií zrušujúceho uznesenia krajského súdu sp. zn. 8Co/40/2009 zo dňa 28. 08. 2009 mal zistené, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu v Martine v konaní sp. zn. 2T/62/1998 zo dňa 31. 03. 1999 a v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2To/535/1999 zo dňa 27. 10. 1999 bol odporca 1/ uznaný za vinného z trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 201 písm. d/ Trestného zákona a z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1, 2 Trestného zákona, pretože dňa 29. 08. 1997 okolo 21.15 hod po požití alkoholických nápojov za stavu najmenej 2,4 promile viedol osobné motorové vozidlo značky MAZDA 323 ŠPZ SEE 01-28 v úseku Sučany - Martin, pričom začal z dôvodu opitosti vľavo predchádzať pred ním idúce osobné motorové vozidlo nezistenej ŠPZ i keď v protismere prichádzalo osobné motorové vozidlo značky FORD SIERRA ŠPZ NOHN 9207 (PL) , v dôsledku čoho došlo k vzájomnej zrážke vozidiel, pri ktorej sa zranila posádka vozidla s poľskou poznávacou značkou. Navrhovateľka 2/ utrpela pomliaždenie mozgu, zlomeninu očné vpravo, pomliaždenie pravej očnej gule s jej následným operačným odstránením, zlomeniny hornej čeľuste vpravo, krčku a tela pravej stehennej kosti, dvojitú zlomeninu laktovej kosti vpravo, otvorené zlomeniny II., III. a IV. záprstnej kosti pravej ruky, roztrhnutie pečene, pomliaždenie hrudníka s krvácaním do pohrudničnej dutiny a pomliaždenie hrubého čreva s práceneschopnosťou 1 rok, ktoré zranenie okrem už uvádzanej straty pravého oka zanechalo ďalšie následky (stratu čuchu a obmedzenie hybnosti pravého zápästia).

V súvislosti so zrušujúcim rozhodnutím Krajského súdu v Žiline nároky týkajúce sa navrhovateľa 1/ v časti, ktoré neboli dotknuté odvolaním, a to z titulu nepriznaného nároku na zvýšenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia sa stali právoplatné.

Navrhovateľ 1/ a navrhovateľka 2/ si spoločne voči odporcom 1/ a 2/ uplatňovali vecnú škodu, ktorá bola v priebehu konania medzi účastníkmi ustálená na sumu výšku 549,38 eur účastníkmi predmetného sporu, a v tejto čiastke bez vykonania ďalšieho dokazovania, vzhľadom na uznávací prejav odporcov 1/ a 2/ a vedľajšieho účastníka na strane odporcov, bola navrhovateľom 1/ a 2/ priznaná.

Zranenia navrhovateľky 2/ vyhodnotil MUDr. Q. P., primár Ortopedicko-traumatologickej kliniky MFN Martin, ktorý základnú výšku bolestného ohodnotil 1651,25 bodov a sťaženia spoločenského uplatnenia 2080 bodov. Znalec uviedol, že pokiaľ ide o bolestné, toto bolo navýšené o 2116,75 bodu v súvislosti s bolestivejším spôsobom liečby ako opakované infúzie, transfúzie, injekčná liečba a bolestivejšie vyšetrovacie metódy, viaceré operácie a reoperácie, takže celkový počet bodov vo vzťahu k navrhovateľke 2/ bol s navýšením na výšku 3768 bodov. Táto výška bodov, ktorá bola MUDr. Q. P. ustálená, bola prijatá a uznaná zo strany navrhovateľky 2/, ako aj odporcov 1/ a 2/ a vedľajšieho účastníka na strane odporcov a navrhli, aby podľa tohto bodového ohodnotenia súd vychádzal aj pri rozhodovaní o nárokoch navrhovateľky z tohto titulu.

Podľa doplnku k znaleckému posudku č. 40/2007 z dňa 28. 09. 2010 v súvislosti s mimoriadnym zvýšeným za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia týkajúce sa navrhovateľky 2/ vyplynulo, že k ustáleniu zdravotného stavu možno určiť rok 2008, a to v období medzi vypracovaným znaleckým posudkom MUDr. P. (rok 2005) a vyšetreniami, ktoré vykonal ústav dňa 15. 02. 2008 v rámci dostupných informácií zo zdravotnej dokumentácie. Tento termín ustálenia zdravotného stavu možno akceptovať, pretože pri vyšetrení dňa 15. 02. 2008 išlo o stav trvalý. Pokiaľ ide o ustálenie bolestného, bol určený deň 16. 04. 2007. V tejto súvislosti potom neobstojí vznesená námietka premlčania zo strany vedľajšieho účastníka pokiaľ ide o nárok navrhovateľky 2/ nad ňou požadovanú výšku zvýšenia 8-násobku.

Súd dospel k právnomu záveru, že podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákona sa právo na náhradu škody premlčí za dva roky odo dňa, kedy sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá (ide o subjektívnu premlčaciu dobu). Základom pre ustálenie, kedy sa poškodený dozvedel o škode a o jej výške treba vychádzať z preukázanej výšky škody, nielen predpokladanej vedomosti poškodeného o vzniku škody a jej rozsahu. Bolesť, ktorá sa pri škode na zdraví jednorazovo odškodňuje je aj bolesť, ktorú poškodený trpí aj napr. pri rehabilitačnej starostlivosti a ďalších medicínskych úkonoch. Preto sú okolnosti rozhodujúce pre určenie bolestného známe zásadne až za celý liečebný proces skončený, alebo trvale ustálený. Poškodený sa až vtedy dozvie o tejto škode, ale najmä o jej výške.

O sťažení svojho spoločenského uplatnenia sa poškodený dozvie vtedy, keď škoda na zdraví má pre neho preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony, pre uspokojovanie jeho zdravotných a spoločenských potrieb, alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Vzhľadom na vyššie uvedené obdobie, kedy znalci ustálili dobu stabilizovania, či už bolestného alebo sťaženia spoločenského uplatnenia a v súvislosti s uplatnením si nárokov navrhovateľky 2/ súd prijal právny záver, že si tieto nároky uplatnila včas.

Podľa § 153 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) súd rozhoduje na základe skutočného stavu veci, a je preto jeho povinnosťou vyplývajúcou z ust. § 6 a § 120 ods. 1 O. s. p. riadne zistiť skutkový stav veci. Súd pritom vyhodnotí dôkazy podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti, pričom prihliadne ku všetkým skutočnostiam, ktoré vyšli počas konania najavo s prihliadnutím na výpovede samotných účastníkov (§ 132 O. s. p.).

Podľa ust. § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 427 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

Podľa § 441 Občianskeho zákona, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením znášajú sám.

V otázke spoluzavinenia navrhovateľky 2/ z vykonaného dokazovania v priebehu tohto sporového konania neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by pri vzniku zodpovednosti za škodu na zdraví spôsobenú pri dopravnej nehode odporcom 1/ mohli viesť k záveru, že na vzniku škody svojim konaním participovala aj navrhovateľka 2/. Ako príčinu a zodpovednosť za škodu súd už s prihliadnutím na citované zákonné ustanovenia posúdil v súvislosti s § 438 Občianskeho zákona spoločne a nerozdIELNE u odporcov 1/ a 2/.

U navrhovateľky 2/ súd konštatoval rozsah poškodenia zdravia pri dopravnej nehode ktoré utrpela, ktoré si vyžiadalo niekoľko operácií a reoperácií, ako aj ďalších bolestivých spôsobov liečby, vyšetrovacích metód, na ktoré poukázali aj znalci vo svojich znaleckých posudkoch, ktoré u navrhovateľky vyvolali trvalé zdravotné zmeny. Základnú výšku bolestného 1651,25 bodov súd so zreteľom na zvlášť bolestivý spôsob liečby zvýšil na 8-násobok, čo predstavuje čiastka (pri hodnote 1 bodu 30,- Sk) 396.300,- Sk, t. j. 13.154,75 eur. Z uvedenej sumy súd odpočítal 36.000,- Sk, t. j. 1.194,98 eur, ktoré z tohto titulu už bolo navrhovateľke 2/ zo strany vedľajšieho účastníka vyplatené a zostáva jej zaplatiť z titulu bolestného 360.300,- Sk, t. j. 11.959,76 eur.

Pokiaľ ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, znalec ohodnotil 2080 bodov (pri hodnote 1 bodu 30,- Sk) je to suma 62.400,- Sk, t. j. 2.071,30 eur. Súd ju zvýšil z dôvodov uvedených v § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Z. z. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia vzhľadom na rozsah poškodenia zdravia čiastku 499.200,- Sk, t. j. 16.570,40 eur. Zo strany vedľajšieho účastníka navrhovateľke 2/ bola vyplatená suma 62.400,- Sk, t. j. 2.071,30 eur, ktorú súd odpočítal a zostáva doplatiť čiastku 436.800,- Sk, t. j. 14.499,10. Spolu z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia súd zaviazal odporcov 1/ a 2/ zaplatiť 794.100,- Sk, t. j. 26.359,29 eur.

Podľa vyhlášky č. 32/1965 Z. z. § 2 ods. 1, odškodnenie za bolesť za poskytuje za bolesti spôsobené poškodením na zdraví, jeho liečení, alebo odstraňovaním jeho následkov, a to podľa zásad a sadzieb ustanovených v prílohe tejto vyhlášky. Odškodnenie za bolesť musí byť primerané povahe poškodenia na zdraví a priebehu liečenia. Podľa ods. 3 citovaného paragrafu odškodnením za bolesť sa neodškodňujú straty na zárobku.

Podľa § 4 ods. 1 citovanej vyhlášky sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej len „SSU“) sa odškodňuje, ak poškodenie na zdraví má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb, alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Odškodnenie za SSU musí byť primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia odškodnením za SSU sa neodškodňujú straty na zárobku.

Podľa § 6 ods. 1, 2 citovanej vyhlášky, pri odškodňovaní SSU sa vychádza zo základného počtu bodov, ktorým bolo toto sťaženie ohodnotené v lekárskom posudku. Suma zodpovedajúca základnému počtu bodov zistenému lekárom sa primerane zvýši až na dvojnásobok podľa predpokladov, ktoré poškodený vo veku v ktorom bol poškodený na zdraví mal pre uplatnenie v živote a v spoločnosti a ktoré sú v dôsledku poškodenia obmedzené, alebo stratené. Týmto predpokladmi sa rozumie najmä možnosť uplatniť sa v rodinnom, politickom, kultúrnom a športovom živote a možnosť voľby povolania a ďalšieho sebavzdelávania; pritom sa prihliada na to, či ide o muža, alebo ženu a pri odstrániteľnosti trvalých následkov aj na upozornenie lekára podľa § 10.

Vychádzajúc z týchto citovaných zákonných ustanovení nároky, ktoré si navrhovateľka 2/ uplatňovala a to z titulu bolestného a SSU jej ich zvýšením až na 50-násobok, súd vychádzal práve z citovaných ustanovení, keď konštatoval, že v čase dopravnej nehody dosiahla fyzický vek 24 rokov. Bola vydatá a bolo to obdobie, v ktorom sa reálne dalo očakávať, že v blízkej budúcnosti si založí vlastnú rodinu spolu s manželom, t. j. navrhovateľom 1/. V dôsledku dopravnej nehody, ktorá sa stala v roku 1997 sa jej tieto možnosti podstatne zúžili. Keďže odškodnenie za SSU má vo svojej podstate predstavovať náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre život a životné úkony poškodeného, pre jeho uspokojovanie jeho životných i spoločenských potrieb, súd nemohol prehliadnuť, že už samotné bodové ohodnotenie (§ 6 ods. 1 vyhlášky) zohľadňuje okolnosť, že poškodená je vplyvom negatívnych následkov utrpeného zranenia obmedzená vo svojich možnostiach (napr. spoločenského, kultúrneho, športového vyžitia, ale aj pracovného uplatnenia). Primerané zvýšenie (§ 6 ods. 2 vyhlášky) až na dvojnásobok predpokladá existenciu ďalších skutočností umožňujúcich zaver o tom, že obmedzenia poškodeného nemožno

vyjadriť len základným odškodnením; toto zvýšenie prichádza do úvahy vtedy, keď konkrétny výsledok porovnania zdravotného stavu pred zranením apo ňom opodstatňuje záver, že základné odškodnenie nepostačuje ku kompenzácií dôsledkov zhoršenia zdravotného stavu.

Preto súd s prihliadnutím na § 7 ods. 3 citovanej vyhlášky vzhľadom na podmienky pre zvýšenie odškodnenia SSU, preto že už poukazuje na následky dopravnej nehody tieto predpoklady navrhovateľka v rade 2 spĺňala. Primeranosť tohto mimoriadneho zvýšenia však súd videl len vo výške 8-násobku, ktorá čiastka je primeraná všetkým tým negatívnym následkom, ktoré u navrhovateľky boli preukázané v súvislosti s jej obmedzeniami a sťažaním do jej budúceho života. Došlo podstatne k zúženiu týchto reálnych možností, no treba uviesť aj to, že tieto možnosti jej nezanišli celkom, pretože ide o osobu, ktorá je mobilná, nie je odkázaná pri pohybe na pomoc okolia a môže sa venovať aj svojim záujmom, ktoré vykonávala pred úrazom, aj keď teda v obmedzenej miere.

Pokiaľ ide o bolestné, tie isté podmienky pokiaľ ide o aplikáciu ustanovenia § 7 ods. 3 citovanej vyhlášky, pretože základné odškodnenie a jeho zvýšenie tak, ako to ustálil znalec, súd považoval za nie dostatočné, aby vystihlo stupeň navrhovateľkou v rade 2 pretrpenej bolesti, ktoré ako žena podľa lekárskeho posudku musela podstúpiť a ktoré jej privodili až mučivé a bolestivé stavy s ťažkými komplikáciami v súvislosti s podrobením sa viacerých náročných a bolestivých operácií. Aj u tejto položky bolestného súd zvýšil základné bodové ohodnotenie na 8-násobok. Oba druhy odškodnenia slúžia k tomu, aby postihnutý mohol si obstarat' náhradné požitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a obmedzení v živote. Výšku odškodnenia za bolesť súd priznal do výšky 8-násobku, ktorý jej patrí za bolesť vytrpenú (bod I ods. 6 zásad pre hodnotenie odškodnenia za bolesť tvoriacu prílohu Vyhlášky č. 32/1965 Zbierky). Nad uvedený násobok súd považoval navrhovateľkou 2/ uplatnený nárok za nedôvodný a v tejto časti návrh zamietol.

Takisto súd zamietol ďalšie nároky navrhovateľky 2/, ktoré si uplatňovala, a to náhradu za stratu na zárobku za dobu od 30. 08. 1997 do 31. 05. 20011 výške 71.911,24 eur, mesačnú rentu vo výške 673,30 eur od 01. 06. 2011 až do 65 fyzického veku, pretože súd nemal preukázaný základ pre priznanie týchto nárokov. Navrhovateľka tak ako tvrdila, pred úrazom nebola v pracovnom pomere, ale mohla dosahovať predpokladanú resp. primeranú mzdu a v dôsledku utrpených zranení a následnej invalidity a nemožnosti ďalej pracovať došlo u nej k strate možného zárobku, ktorý si určila ako rozdiel medzi prijatými dávkami zo sociálneho zabezpečenia v Poľskej republike a priemerným zárobkom pracovníka v národnom hospodárstve v poľskej republike, ktoré by mohla dosahovať a rozdiel medzi týmito plneniami predstavuje stratu na zárobku.

Podľa § 445 Občianskeho zákonníka, strata na zárobku ku ktorej došlo pri škode na zdraví, uhradzuje sa peňažným dôchodkom. Pritom sa vychádza z priemerného zárobku poškodeného, ktorý pred poškodením dosahoval.

Podľa § 446 Občianskeho zákonníka, náhrada za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti poškodeného sa posúdi a suma tejto náhrady sa určí rovnako ako úrazový príplatok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

Podľa citovaných zákonných ustanovení môže dôjsť za predpokladu aj vtedy, že poškodená v dobe úrazu nepracovala, avšak preukázateľne mala do zamestnania nastúpiť a len v dôsledku úrazu sa tak nestalo. Toto navrhovateľka nepreukázala a neuniesla dôkazné bremeno. Tvrdila, že sa zaujímala o prácu na obecnom úrade. Z uvedeného Obecného úradu v Lipnici Wielkie bolo súdu na jeho dotaz oznámené listom zo dňa 28. 06. 2010, že ich obecný úrad do roku 2000 neeviduje a v archívoch sa nenachádzajú osoby uchádzajúce sa o prácu, teda ani navrhovateľka 2/. Iné dôkazy zo strany navrhovateľky 2/ na preukázanie tvrdení v súvislosti s týmto nárokom neboli produkované a preto v tejto časti návrh ako aj s ním súvisiace ďalšie nároky podľa § 445 a nasl. súd zamietol ako právne neopodstatnené.

O trovách konania si súd vyhradil rozhodnúť po právoplatnosti rozhodnutia v merite veci (§ 151 ods. 3 O. s. p.).

V zákonnej lehote proti rozsudku podala odvolanie navrhovateľka 2/, a to do tej výrokovej časti rozsudku, ktorou súd zamietol jej návrh týkajúci sa zvýšenia odškodnenia z titulu bolestného a sťaženia

spoločenského uplatnenia nad súdom priznanú sumu 26.359,29 eur a ktorým návrh navrhovateľky na priznanie náhrady za stratu na zárobku a mesačnej renty v súvislosti s invaliditou zamietol.

Uvádza, že okresný súd v konaní nerešpektoval právny názor odvolacieho súdu podľa uznesenia sp. zn. 8Co/40/2009, ktorým Krajský súd v Žiline zrušil rozsudok okresného súdu zo dňa 06. 140. 2008. Poukázala na to, že za v podstate nezmenenej dôkaznej situácie čo do základu a doplnení dôkazov týkajúcich sa presnej špecifikácii jej nárokov sa okresný súd vrátil vo svojom rozhodnutí k pôvodnému rozsudku, ktorého vady mu krajský súd vytkol. Okresný súd doplnil dokazovanie najmä na otázku kedy došlo k ustáleniu jej zdravotného stavu a vyžiadal si správu o PMZ v Poľskej republike, ale tieto dôkazy nevyhodnotil správne a v podstate sa svojím rozsudkom vrátil k rozsudku zo dňa 08. 10. 2008. Považovala rozhodnutie okresného súdu za nepreskúmateľné vo vzťahu k jednotlivým výrokom a najmä k výroku o výške zvýšenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, ako aj ku tej časti, ktorou vo zvyšku súd návrh zamietol. Z vykonaného dokazovania, najmä znaleckých posudkov bolo nesporné, že v dôsledku dopravnej nehody zavinenej výlučne odporcom 1/ došlo u nej k masívnemu poškodeniu zdravia v mladom veku 24 rokov, ktoré zranenia zanechali také trvalé následky, ktoré jej nikdy neumožnia viesť plnohodnotný život a je úplne invalidná až do konca života. Okrem trvalého poškodenia zdravia utrpenými zraneniami došlo aj k jej zohyzdeniu, čo má zvlášť nepriaznivý účinok na jej psychiku ako aj to ako ju vníma okolie, teda ako je vnímaná v styku s inými ľuďmi. Z tohto dôvodu najmä ako žena sústavne trpí. Je nesporné a zo znaleckého posudku MUDr. Gemeša jednoznačne vyplýva, že sa u nej jedná o také trvalé následky, ktoré ju postihujú vo všetkých oblastiach života s prihliadnutím na to, že je žena, a preto zvýšenie základnej sadzby odškodnenia v ňou navrhovanej výške je plne odôvodnené. Súd síce akceptoval jej návrh na zvýšenie základného bodového ohodnotenia, ale zvýšenie len o 8-násobok nie je dostatočné.

Okresný súd sa tiež nevysporiadal s jej návrhom na priznanie náhrady za stratu na zárobku počas práceneschopnosti a uplatneným nárokom na náhradu straty na zárobku po skončení práceneschopnosti. Pred úrazom nebola v pracovnom pomere. Pracovala na ich poľnohospodárstve. Súd neposúdil správne ňou predložené dôkazy. Uvádza, že pred dopravou nehodou nepredkladala v Poľskej republike daňové priznanie. Nemala žiaden príjem. Predložila však doklady aký zárobok by mohla dosiahnuť ak by bola zamestnaná vzhľadom na jej vzdelanie.

Pokiaľ súd v odôvodnení rozsudku vo vzťahu k zamietnutiu nároku na náhradu mzdy a renty sa odvolal na list Obecného úradu v Lipnici Wielkie zo dňa 28. 06. 2010, tak tento list len informuje, že úrad Gminy nevedie vo svojich archívoch evidenciu osôb uchádzajúcich sa o prácu v roku 2000. To však neznamená, že ona sa o prácu neuchádzala, ale len to, že úrad nevedie evidenciu takýchto osôb. Poukázala na to, že predložila súdu dôkaz o tom, že sa zaujímala o možnosť zamestnania v roku 1997. V čase dopravnej nehody bola v Poľskej republike vysoká nezamestnanosť a ona predložila súdu potvrdenie, že za predpokladu zamestnania mohla dosiahnuť predpokladaný príjem 1.182 zlotých, ktorý by zodpovedal jej dosiahnutému vzdelaniu. Vyjadrila názor, že okresný súd v tomto smere nesprávne vyhodnotil dôkazy a pochybil, ak jej nepriznal náhradu za stratu na zárobku po dobu práceneschopnosti a rentu.

Poukázala na rozhodnutie R 29/2004, podľa ktorého nárok na náhradu straty na zárobku po skončení práceneschopnosti má poškodený aj v prípade ak v čase vzniku škody nebol zamestnaný a nedosahoval žiaden zárobok. Poškodený v takomto prípade musí preukázať, že po skončení pracovnej neschopnosti sa chcel stať zárobkovo činnou osobou, k čomu nedošlo len v dôsledku poškodenia zdravia. Pri určení výšky nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti treba vychádzať z pravdepodobného zárobku, ktorý by poškodený dosiahol nebyť poškodenia zdravia.

Uvádza, že po skončení práceneschopnosti v dôsledku trvalej invalidity sa nemohla uchádzať o zamestnanie. Súdu však predložila doklad o možnom - predpokladanom zárobku. Podľa jej názoru súd v tomto smere nezaujal správny právny názor a pochybil ak jej nepriznal nárok na náhradu straty na zárobku po dobu práceneschopnosti a nárok na rentu po odpočte ňou poberaných dávok v invalidite v Poľskej republike.

Navrhla, aby odvolací súd vo výrokoch, ktoré napadla týmito odvolaním, rozsudok okresného súdu zmenil a jej žalobe vyhovel.

V zákonnej lehote proti tej výrokovej časti rozsudku, ktorou súd solidárne zaviazal odporcov 1/, 2/ na úhradu vecnej škody, bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia navrhovateľom 1/, 2/, podal odvolanie odporca 1/. Žiadal, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie prvostupňového súdu v napadnutom výroku a zaviazal na zaplatenie vecnej škody v sume 549,38 eur pre navrhovateľov 1/, 2/ a zaplatenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 26.359,29 eur navrhovateľke 2/ len odporcu 2/.

Namietal, že prvostupňový súd zaviazal spoločne a nerozdielne jeho a odporcu 2/ na úhradu náhrady vecnej škody navrhovateľom 1/, 2/ a zaplatenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia navrhovateľke 2/ len odporcu 2/. Namietal, že prvostupňový súd konštatoval, že je daná solidárna zodpovednosť za škodu podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, avšak toto tvrdenie nijakým spôsobom bližšie neodôvodnil. Súd sa v rámci rozhodovania vôbec nezaoberal námietkou pasívnej legitímácie odporcu 1/, ktorú v konaní namietal. Stotožnil sa s tvrdením odporcu 1/, že v čase dopravnej nehody bol v pracovnom pomere s odporcom 2/ a že k dopravnej nehode došlo počas výkonu pracovných povinností odporcu 1/, a preto vyslovil solidárnu zodpovednosť odporcov 1/, 2/ za spôsobenú škodu. Uvádzal, že pasívnu legitimáciu namietal aj odporca 2/, ktorý v konaní tvrdil, že k spôsobeniu škody odporcom 1/ nedošlo pri plnení pracovných povinností pre neho, ani v priamej súvislosti s nimi. Súd sa s námietkou pasívnej legitímácie odporcu 2/ nestotožnil a vyhodnotil, že tak ako odporca 1/, aj odporca 2/ sú zodpovední za spôsobenie škody.

Uvádzal, že bol na základe pracovnej zmluvy uzatvorenej dňa 01. 06. 1994 v pracovnom pomere s Čokoládovny - Slovakia, spol. s r. o., ako so zamestnávateľom, teda odporcom 2/. Pracovná zmluva bola uzatvorená ako typ manažérskej zmluvy, na základe ktorej vykonával funkciu oblastného vedúceho. Z tejto funkcie pre neho vyplývalo, že prácu mal vykonávať v rozsahu podľa potreby zamestnávateľa, zároveň mal oprávnenie a povinnosť jednať a konať v mene spoločnosti, a to nielen počas pracovnej doby, ale i v práci nadčas, ktorá práca nadčas bola zohľadnená v dohodnutej mzde, ako to vyplynulo z predložených listín. Medzi ním a zamestnávateľom nebolo dohodnuté a ani sa tak nikdy nepraktizovalo a nerobilo, že by oznamoval alebo mal oznamovať plán svojich pracovných ciest a ani nebolo dojednané a ustálené dávať schvaľovať dopredu alebo následne plán pracovných ciest, ktoré uskutoční a jediným kritériom bolo plnenie ukazovateľov, ktoré stanovil a určil zamestnávateľ.

Dňa 29. 08. 1997 uskutočňoval pracovnú cestu do Obce Turčianska Štiavnička, kde sa stretol so starostom. Prejednávali spolu požiadavku obce voči Čokoládovny - Slovakia, spol. s r. o., na poskytnutie sponzorského daru pre žiakov tamojšej základnej školy v súvislosti so začiatkom školského roku 1997/1998. Aj poskytovanie sponzorského príspevku či reklamy vo zverenom regióne patrilo do jeho pracovnej činnosti. Túto jeho pracovnú cestu a stretnutie potvrdil aj sám starosta obce Q. J. (potvrdenie z 03. 03. 2008). Právny zástupca odporcu v konaní namietal, že nebolo v jeho kompetencii dojednávať reklamu tým spôsobom ako to dojednával v deň kedy sa stala nehoda, a že to patrilo do kompetencie vedenia firmy. Tieto tvrdenia právneho zástupcu odporcu 2/ však on rozporoval v konaní a poukázal okrem svojho tvrdenia aj na písomné prehlásenie Ing. X. U. zo dňa 11. 02. 2010, v ktorom tento prehlásil, že počas výkonu práce u zamestnávateľa Čokoládovny - Slovakia, s. r. o., Senica bol na takej istej pracovnej pozícii ako odporca 1/ a jeho pracovnou náplňou bolo dojednávanie marketingu a reklamy spoločnosti v danej oblasti, ako i kontrola plnenia stanovených cieľov a podriadených zamestnancov. Za účelom operatívneho plnenia úloh mal zverené osobné motorové vozidlo, ktoré používal podľa svojho uváženia a neobmedzene na výkon práce v danej oblasti, pričom na jazdu nikdy nepotreboval, ani nedostával predchádzajúci ani následný príkaz a pracovné cesty sa ani nikdy neodsúhlasovali. Poukázal na ust. § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, z čoho vyplýva, že vodič prevádzkovateľa dopravného prostriedku nie je zodpovedný za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, ak dopravný prostriedok, prevádzkou ktorého bola spôsobená škoda použil v rámci svojej činnosti pre prevádzkovateľa. Samostatne by bol voči prevádzkovateľovi zodpovedný len vtedy, ak by bola splnená podmienka ustanovená v § 430, t. j. namiesto alebo okrem prevádzkovateľa zodpovedá aj iná osoba. Podľa § 430 ods. 1, namiesto prevádzkovateľa zodpovedá ten, kto použije dopravný prostriedok bez vedomia alebo proti vôli prevádzkovateľa. Mal za to, že v uvedenom prípade nemožno toto ustanovenie použiť, pretože pracovné vozidlo nikdy nepoužíval bez vedomia alebo proti vôli zamestnávateľa. Takisto to bolo aj v prípade použitia vozidla v čase kedy došlo k nehode.

V končenom dôsledku svedčí aj tá skutočnosť, že zamestnávateľ nežiadal od neho náhradu škody a škoda ani nikdy nebola prejednávaná ako škodová udalosť. Toto vozidlo mohol používať neobmedzene a podľa potreby. V inkriminovanom čase aj sám odporca 2/ bral túto udalosť ako udalosť, ktorá vznikla pri plnení úloh organizácie, a teda ju neposudzoval ako porušenie pracovnej disciplíny a ani z toho dôvodu

nerozviazal s ním pracovný pomer. Ak by to nesúviselo s prácou a výkonom práce, zamestnávateľ by to riešil výpoveďou alebo okamžitým skončením pracovného pomeru, čo sa však nestalo. Sám zamestnávateľ uznal, že išlo o výkon práce.

V súvislosti s ust. § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka poukázal na rozhodnutie R 109/1967. V tejto súvislosti uvádzal, že objektívna zodpovednosť za škody spôsobené prevádzkou dopravného prostriedku, upravené v Občianskom zákonníku takmer vylučuje možnosti liberácie prevádzateľa. Existujú výnimky, ktoré liberáciu pripúšťajú. V tomto smere poukázal na rozhodnutie R 80/1970 a R 3/1984.

Napriek skutočnostiam, ktoré tvrdí odporca 2/, podľa jeho názoru v danom prípade nie sú splnené zákonné predpoklady na liberáciu odporcu 2/. Napriek tomu, že ku škode došlo a bola spôsobená jeho protiprávnym konaním, nemôže sa odporca 2/ ako prevádzkovateľ motorového vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, zbaviť zodpovednosti za túto škodu voči poškodenému tým, že bude za škodu zodpovedný iba vodič motorového vozidla, ktorý svojím protiprávnym konaním škodu zaviniť. Napriek tomu, že on zaviniť spôsobenú škodu, v tomto prípade pre zodpovednosť odporcu 2/ platí ust. § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka a ust. § 428 prvá veta Občianskeho zákonníka vzhľadom k tomu, že škoda bola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. V tomto smere poukázal na rozhodnutie R 29/1979. Mal za to, že na základe vyššie uvedených skutočností on nenesie solidárnu zodpovednosť za spôsobenú škodu, ktorá sa stala pri výkone jeho práce, ktorá pre neho vyplývala z pracovnej zmluvy, ale za spôsobenú škodu zodpovedná len odporca 2/ ako právnická osoba - zamestnávateľ, keď škoda bola spôsobená pri činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili.

Odporca 1/ vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky 2/ navrhol, aby nárok navrhovateľky bol zamietnutý. Stotožnil sa v tomto smere s názorom prvostupňového súdu.

Považoval vzhľadom na rozsah zranení navrhovateľky 2/ jej zdravotné poškodenie, utrpené bolesti a rozsah sťaženia spoločenského uplatnenia zvýšené bodovým ohodnotením o 8-násobok za dostačujúce. S poukazom na primeranosť zvýšenia čiastky zodpovedajúce základnému počtu bodov zisteného lekárom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 31. 10. 1988 sp. zn. 1Cz/60/1988, R 10/1992. Uvádzal, že u navrhovateľky síce došlo k podstatnému zúženiu možnosti spoločenského uplatnenia, avšak nezankli celkom, nakoľko ide o osobu, ktorá je mobilná, nie je odkázaná na pomoc okolia, môže sa venovať svojim záujmom, ktoré vykonávala pred úrazom, aj keď v obmedzenej miere. Jej zdravotný stav bol ustálený, dokonca došlo k miernemu zlepšeniu pohyblivosti a k čiastočnému zlepšeniu zdravotného stavu, ako to uviedla znalecká komisia v znaleckom posudku č. 40/2007 Znaleckého ústavu ÚPJŠ v Košiciach.

Navrhovateľkou 2/ požadovaný nárok na mesačnú rentu vo výške rozdielu medzi priemerným zárobkom a invalidným dôchodkom a náhradu straty na zárobku za dobu od 30. 08. 1997 do 31. 05. 2011, nebol podľa jeho názoru hodnoverne preukázaný a navrhovateľka nepreukázala, že by v dôsledku nehody malo u nej dôjsť k strate na zárobku, nakoľko pred nehodou nebola zamestnaná a neuniesla ani dôkazné bremeno, že by sa pred nehodou mala uchádzať o prácu na Obecnom úrade v Lipnici Wielke. Nakoľko podľa oznámenia obecného úradu, tento neeviduje, ani v archíve sa nenachádza zmienka o tom, že by sa tam navrhovateľka mala o prácu zaujímať.

Vedľajší účastník na strane odporcov, Allianz-Slovenská poisťovňa, a. s., vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky 2/ uvádzal, že trvá na svojich doterajších vyjadreniach vo veci.

Nestotožňuje sa s právnym názorom navrhovateľky 2/, podľa ktorého mal okresný súd pochybiť, ak jej priznal len 8-násobok mimoriadneho zvýšenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Podľa jeho názoru okresný súd správne posúdil primeranosť mimoriadneho zvýšenia bolestného a SSU a prihliadol na vznesené námietky premlčania a práve z tohto dôvodu priznal navrhovateľke len 8-násobné zvýšenie. Je nepochybné, že navrhovateľka utrpela masívne poškodenie zdravia vo veľmi mladom veku 24 rokov, v dôsledku ktorého sa stala úplne invalidnou. Na druhej strane však poškodenie jej zdravia a vzniknuté trvalé následky neboli také devastujúce, že by bola v dôsledku úrazu úplne vyradená zo spoločenského života. Aplikácia ust. § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v rozsahu žalobou

uplatneného nároku je vyhradená práve prípadom, keď je poškodený v dôsledku úrazu úplne vyradený zo spoločenského života a nie je schopný samostatne vykonávať ani základné samoobslužné úkony.

Rozsudok okresného súdu považoval za vecne správny aj v druhej časti, v ktorej navrhovateľka 2/ nepriznal právo na náhradu za stratu na zárobku počas práceneschopnosti a pravidelnú mesačnú rentu. Práve s poukazom na rozhodnutie R 29/2004 uvádzal, že navrhovateľka 2/ neuniesla dôkazné bremeno ohľadom tej skutočnosti, že sa skutočne mal zamestnať na Obecnom úrade vo Wielke a len v dôsledku škodovej udalosti s tak nestalo. Z predložených dokladov len vyplýva, že ak by sa zamestnala, dosahovala by určitý príjem, čo však neznamená, že bola úspešnou uchádzačkou o zamestnanie a že vyhrala výberové konanie a len v dôsledku nehody nemohla do práce nastúpiť.

V prejednávanej veci navrhovateľka preukázala iba to, že v prípade ak by sa zamestnala, by dosahovala určitý príjem. Nedokázala však preukázať, že sa skutočne uchádzala o pozíciu administratívnej pracovníčky, ale len v dôsledku úrazu túto pracovnú pozíciu nebola schopná vykonávať. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že bola aj pred nehodou dlhodobo nezamestnaná a zo žiadneho z objektívnych dôkazov nevyplýva, že by sa reálne zaujímal o zmienenú pracovnú pozíciu, ani to, či si vôbec podala prihlášku o prijatie do zamestnania u označeného zamestnávateľa.

Odporca 2/ sa k odvolaniam navrhovateľky 2/ a odporcu 1/ písomne nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie podali včas účastníci konania (§ 204 ods. 1, § 201 veta prvá O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené podľa ust. § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaniach § 212 ods. 1 O. s. p. a rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1, 2 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a to z nasledovných dôvodov:

Odvolací súd po preskúmaní spisu prvostupňového súdu mal preukázané, že navrhovatelia 1/, 2/ sa návrhom podaným na Okresnom súde v Martine dňa 13. 08. 1999 domáhali voči odporcovi 1/ a právnenému predchodcovi odporcu 2/ náhrady škody, ktorá im vznikla v súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa 29. 08. 1997. Domáhali sa náhrady vecnej škody, ako aj náhrady škody z ublíženia na zdraví z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Navrhovateľka 2/ sa domáhala aj mesačnej renty čo do budúcnosti, a to do 65-teho roku veku, ako aj rozdielu medzi priemerným zárobkom a invalidným dôchodkom.

V priebehu konania podaniami zo dňa 12. 03. 2004 a 02. 09. 2005 navrhovatelia 1/, 2/ sa domáhali zvýšenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia na 50-násobok. Počas konania preukazovali, že dopravná nehoda bola spôsobená odporcom 1/, a tento spôsobil dopravnú nehodu vozidlom, ktorého prevádzkovateľom bol právny predchodca odporcu 2/.

Okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 10C/87/1999-501 zo dňa 06. 10. 2008. Týmto rozsudkom zaviazal odporcov 1/ a 2/ k povinnosti spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľom 1/ a 2/ vecnú škodu v sume 16.550,60 Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh na zaplatenie vecnej škody zamietol. Súčasne zamietol návrh navrhovateľa 1/ na zvýšenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Odporcov 1/ a 2/ zaviazal k povinnosti spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľke 2/ z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 794.100,- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh navrhovateľky 2/ zamietol. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Voči rozsudku okresného súdu sa odvolala navrhovateľka 2/, a to do všetkých ňou uplatnených nárokov, ako aj odporca 1/. Odvolací súd uznesením č. k. 8Co/40/2009-551 zo dňa 28. 08. 2009 rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolanie navrhovateľky 2/ považoval za dôvodné, a to v tom smere, že prvostupňový súd nedostatočne vyhodnotil dôkazy v súvislosti so zvýšením bolestného a sťažením spoločenského uplatnenia, keď navrhovateľke priznal len 8-násobok uplatnenej náhrady. Prvostupňový súd podľa názoru odvolacieho súdu dôsledne nevyhodnotil znalecký posudok MUDr. Q. P. a zároveň aj znalecký posudok č. 40/2007 Univerzity P.

J. Šafárika v Košiciach, lekárskej fakulty, ohľadne bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Považoval odvolanie navrhovateľky za dôvodné aj ohľadne nepriznania jej nárokov z titulu straty na zárobku počas práceneschopnosti a po ukončení práceneschopnosti a vytýkal prvostupňovému súdu nedostatočné vyhodnotenie dôkazov, ktoré navrhovateľka predkladala.

Pokiaľ sa týkalo odvolania odporcu 1/, pre nedostatok dôvodov uvádzaných v odvolaní odporcu 1/ považoval odvolací súd rozsudok, ktorým boli odporcovia 1/, 2/ zaviazaní nahradiť navrhovateľom náhrady spoločne a nerozdielne, za nepreskúmateľný.

Prvostupňový súd po doplnení dokazovania vo veci opätovne rozhodol, pričom ohľadne výšky uplatnených náhrad zotrval na rozhodnutí č. k. 10C/87/1999-501 zo dňa 06. 08. 2008.

Krajský súd po doplnení dokazovania výsluchom účastníkov sa oboznámil s pripojeným spisom okresného súdu sp. zn. 10C/87/1999, najmä podaniami navrhovateľky 2/ zo dňa 22. 05. 2011 na č. I. 690, 691-692, 693, 694-696 spisu). Uvedenými podaniami navrhovateľka 2/ podala návrh na zmenu návrhu a žiadala, aby odporcovia 1/, 2/ boli povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť jej z titulu bolestného sumu 190.169,25 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Odporcovia 1/, 2/ boli povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť jej z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 225.655,89 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Odporcovia 1/, 2/ boli povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť jej náhradu za stratu na zárobku za obdobie od 30. 08. 1997 do konca mesiaca máj 2011 v sume 71.911,24 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a boli povinní spoločne a nerozdielne platiť jej mesačnú rentu vo výške 673,30 eur, počínajúc dňom 01. 06. 2011 vždy do 15. dňa nasledujúceho mesiaca do 65-teho roku jej veku. Zároveň sa domáhala náhrady trov konania a trov jej právneho zastúpenia.

V týchto podaniach navrhovateľka 2/ uvádzala, že podľa vyjadrenia znalcov podávajúcich posudky k jej zdravotného stavu, tento je z medicínskeho hľadiska trvalý, neovplyvniteľný, pretrvávajú trvalé následky zranení a bez predpokladov zlepšenia jej zdravotného stavu. Pokiaľ sa týkalo bolestného obdovaného výškou 3768 bodov, čo vo finančnom ekvivalente predstavuje pri hodnote 30,- Sk/1 bod sumu 113,40 Sk, v priebehu konania zo strany vedľajšieho účastníka došlo k čiastočnému uspokojeniu tohto nároku, a to sumou 36.000,- Sk. Podľa nej ostáva uhradiť suma 2.557,25 eur, pričom navrhla zvýšiť bolestné o 50-násobok na sumu 187.612 eur. Pokiaľ sa týkalo sťaženia spoločenského uplatnenia, toto bolo stanovené na 2.080 bodov, čo vo finančnom vyjadrení pri hodnote 1 bodu/30,- Sk predstavuje 2.124,41 eur. Táto suma bola v priebehu konania vedľajším účastníkom na strane odporcov uhradená, pričom ona navrhla zvýšiť túto sumu o 50-násobok, na sumu 225.655,90 eur. Pokiaľ sa týkalo nároku na stratu na zárobku ako rozdielu medzi priemerným zárobkom, možným dosiahnuteľným príjmom zo zárobkovej činnosti vo výške PMZ v národnom hospodárstve v Poľsku a poskytovaní sociálnej dávky - renty vo výške 570.100,- Sk, t. j. 18.923,85 eur, tento nárok špecifikovala podľa jednotlivých rokov za rok 2004, 2005, 2006, 2007, 2009, 2009, 2010 a od 01. 01. do 31. 05. 2011.

Na pojednávaní pred prvostupňovým súdom dňa 01. 06. 2011 splnomocnený zástupca navrhovateľky 2/ uvádzal, že uvedené podanie je upresneným konečným návrhom pod bodmi 1/ až 4/, a túto zmenu návrhu, ktorú vo vzťahu k súdu učinil faxovým podaním a následne písomne dňa 25. 05. 2011 žiada, aby súd pripustil, resp. aby rozhodol podľa takto vykonanej špecifikácie návrhu, ktorý bol naposledy zmenený a o tom aj súd rozhodol samostatným uznesením na č. I. 202 spisu.

Odporca 1/ sa k podaniu navrhovateľky 2/ vyjadril na pojednávaní dňa 01. 06. 2011 a uviedol, že pokiaľ ide o uplatnenú rentu tak ako bola vyšpecifikovaná v poslednom podaní zo dňa 22. 05. 2011 a faxom 25. 05. 2011, v minulosti došlo k zmene petitu návrhu v tejto časti týkajúcej sa renty a ak by táto renta, ktorú si navrhovateľka 2/ uplatňuje bola vyššia ak v tom uplatnenom nároku, v tom prípade navrhla zaoberať sa otázkou premlčania.

Navrhovateľka 2/ prostredníctvom splnomocneného zástupcu uvádzala, že podľa nej sa jedná o vyšpecifikovaný nárok v súvislosti s nárokmi uplatnenými v roku 2005 a otázku, či ide o zmenu návrhu ponechala na zvážení súdu.

Prvostupňový súd o takomto návrhu navrhovateľky 2/ nerozhodol.

V odôvodnení rozhodnutia prvostupňového súdu zo dňa 14. 06. 2011 nie je uvedené o akom návrhu navrhovateľky, v akej výške uplatňovaných nárokov navrhovateľky rozhodoval a v akej výške jej nárok zamietol. V odôvodnení rozhodnutia prvostupňového súdu, pokiaľ sa týkalo solidárnej zodpovednosti odporcov 1/, 2/ je uvedené (na str. 8 rozsudku okresného súdu zo dňa 14. 06. 2011, že ako príčinu a zodpovednosť za škodu súd už s prihliadnutím na citované zákonné ustanovenie § 438 Občianskeho zákonníka zaviazal spoločne a nerozdielne odporcov 1/, 2/.

Odvolací súd považoval odôvodnenie solidárnej zodpovednosti odporcov 1/, 2/ za nedostatočné a v tomto smere rozsudok okresného súdu za nepreskúmateľný.

Pokiaľ sa týkalo uplatnených nárokov navrhovateľky 2/ podaním zo dňa 25. 05. 2011, odvolací súd v súlade s podaním (č. I. 690 spisu) považoval podanie navrhovateľky za zmenu návrhu, o ktorom prvostupňový súd v konaní nerozhodol. Takýto postup prvostupňového súdu považoval odvolací súd za vadu konania, ktorá viedla odvolací súd k zrušeniu rozhodnutia prvostupňového súdu.

V ďalšom konaní bude povinnosťou prvostupňového súdu o návrhu na zmenu zo dňa 25. 05. 2011 rozhodnúť uznesením. Pokiaľ sa týka uplatnených nárokov navrhovateľky, odvolací súd s poukazom na doplnené dokazovanie a po oboznámení sa s obsahom spisu prvostupňového súdu mal za to, že prvostupňový súd všetky dôkazy, ktoré v konaní boli produkované nevyhodnotil správne a v zmysle ust. § 132 O. s. p. Odvolací súd považoval zvýšenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia len na 8-násobok za nízke. Prvostupňový súd v odôvodnení konštatoval rozsah poškodení na zdraví navrhovateľky 2/ a výrazné zhoršenie zdravotného stavu, ako aj zúženie možnosti uplatniť sa vo všetkých sférach súkromného, pracovného a spoločenského života, avšak vzhľadom na takéto odôvodnenie a konštatovanie je zvýšenie na 8-násobok neakceptovateľné. Súd zároveň neodôvodnil prečo považoval zvýšenie na 50-násobok základného bodového ohodnotenia za neprimerané. Prvostupňový súd sa dostatočne nevysporiadal s nárokom navrhovateľky 2/ na náhradu za stratu na zárobku počas práceneschopnosti, ako aj uplatneným nárokom na náhradu straty na zárobku po skončení práceneschopnosti. Nevyhodnotil dostatočne všetky dôkazy v tomto smere, ktoré navrhovateľka 2/ produkovala a ktoré si zadovážil aj prvostupňový súd dopytom na úrady v Poľskej republike.

Navrhovateľka 2/ dňa 21. 05. 2012 doručila krajskému súdu podanie, ktorým predložila dôkazy ohľadne jej uplatnených nárokov. Ide o listiny preukazujúce skutočnosť, že pred úrazom bola evidovaná na príslušnom úrade práce v Poľskej republike.

Odškodnenie za bolesť sa poskytuje za bolesti spôsobené poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov. Odškodnenie za bolesť musí byť primerané povahe poškodenia na zdraví a priebehu liečenia.

Sťaženie spoločenského uplatnenia sa priznáva v prípade, že ujma na zdraví má vážne negatívne dôsledky na životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd považoval rozhodnutie prvostupňového súdu ohľadne zvýšenia základného bodového ohodnotenia za bolestné a za sťaženie spoločenského uplatnenia v rovnakej výške za nesprávne právne posúdené. Odvolací súd poukazuje na to, že náhradu za bolesť treba odlišovať od náhrady za sťaženie spoločenského uplatňovania a pri ich zvyšovaní sa vychádza z iných kritérií. Odškodňovanie za bolesť patrí za vytrpenú bolesť.

S poukazom na uvedené odvolací súd dáva do pozornosti prvostupňovému súdu uvedené vzhľadom k tomu, že rozhodol o zvýšení bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v rovnakej výške, čomu nezodpovedá vykonané dokazovanie a odôvodnenie rozhodnutia v tomto smere.

Pre uvedené skutočnosti rozsudok okresného súdu bol pre odvolací súd nepreskúmateľný a najmä procesná vada v súvislosti s rozhodnutím okresného súdu o zmene návrhu navrhovateľky 2/.

V ďalšom konaní bude povinnosťou prvostupňového súdu rozhodnúť o návrhu navrhovateľky 2/ zo dňa 25. 05. 2011 a opätovne vo veci rozhodnúť. V novom rozhodnutí podrobne odôvodniť priznanie nárokov navrhovateľke 2/ z titulu bolestného, z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia, ako aj vyhodnotiť dôkazy predložené navrhovateľkou 2/ k jej uplatnenému nároku ohľadne straty na zárobku, ako aj mesačnej renty, ktorú si uvedeným návrhom uplatnila. Pokiaľ prvostupňový súd opätovne vo veci rozhodne, v tomto rozhodnutí sa vysporiada s tým, či zaviazá odporcu 2/ alebo odporcu 1/, alebo solidárne oboch. Aj toto rozhodnutie podrobne odôvodní, najmä v súvislosti s námietkami odporcu 1/ v jeho odvolaní zo dňa 08. 07. 2011.

V novom rozhodnutí prvostupňový súd rozhodne o trovách prvostupňového a odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.